

TURINYS

VI SKYRIUS	
DYDŽIŲ PRIKLAUSOMYBĖS	4
1. Kintamųjų dydžių sąryšio apibūdinimas formule, lentele	6
2. Kintamųjų dydžių sąryšio apibūdinimas grafiku	8
3. Tiesiogiai proporcingi dydžiai	10
4. Proporcingoji dalyba	12
5. Atvirkščiai proporcingi dydžiai	14
Pasitikrinkite ir įsivertinkite (VI)	16
VII SKYRIUS	
APSKRITIMAS IR SKRITULYS	18
1. Skaičius π . Apskritimo ilgio formulė	20
2. Skritulio plotas	22
3. Skritulio išpjovos plotas	24
4. Apskritimo lanko ilgis	26
5. Projektas „Apskritimo ilgis“	28
Pasitikrinkite ir įsivertinkite (VII)	30
VIII SKYRIUS	
MATEMATIKOS TAIKYMAS KASDIENYBĖJE	32
1. Greičio matavimo vienetų sąryšiai	34
2. Judėjimas neveikiant aplinkos veiksniams	36
3. Judėjimas veikiant aplinkos veiksniams	38
4. Darbo uždaviniai	40
Pasitikrinkite ir įsivertinkite (VIII)	42
IX SKYRIUS	
FIGŪRŲ PLOTAI IR JŲ SKAIČIAVIMAS	44
1. Projektas „Lygiagretainio, rombo ir trapecijos braižymas“	46
2. Lygiagretainio plotas	48
3. Trikampio plotas	50
4. Trapecijos plotas	52
5. Rombo plotas	54
6. Plotai aplinkoje ir jų apskaičiavimas	56
Pasitikrinkite ir įsivertinkite (IX)	58

X SKYRIUS	
ERDVINĖS FIGŪROS	60
1. Kūgis. Rutulys	62
2. Ritinys ir jo išklotinė	64
3. Ritinio paviršiaus plotas	66
4. Sudėtingesnių erdvinų figūrų paviršiaus plotas	68
5. Ritinio tūris	70
Pasitikrinkite ir įsivertinkite (X)	72
XI SKYRIUS	
KOMBINATORIKA	74
1. Bandymas ir jo baigtys	76
2. Santykinis dažnis	78
3. Projektas „Pasigaminkite ir paeksperimentuokite“	80
4. Klasikiniai bandymai. Įvykiai ir jų tikėtinumai	82
5. Sudėties ir daugybos taisyklės	84
6. Kombinatorikos uždaviniai	86
Pasitikrinkite ir įsivertinkite (XI)	88
XII SKYRIUS	
PROJEKTAI	90
1. Projektas „Simetrija tiesės atžvilgiu“	92
2. Projektas „Simetrija taško atžvilgiu“	94
3. Projektas „Skaičiuoklės taikymas atliekant statistinius tyrimus“	96
4. Projektas „Gyvenamojo namo ir jo kiemo projektavimas“	100
5. Projektas „Seklų“	102
6*: Projektas „Matavimo vienetai“	104
7*: Projektas „Įbrėškime į trikampį ir apibrėškime apie trikampį apskritimą“	106
„Pasitikrinkite ir įsivertinkite“ atsakymai	108
Žodynėlis	110

VI SKYRIUS

DYDŽIŲ PRIKLAUSOMYBĖS

Šiame skyriuje išsiaiškinsime, kas yra priklausomasis kintamasis ir kas – nepriklausomasis kintamasis; gebėsime ne tik nagrinėti formule ar lentele pateiktą dviejų dydžių sąryšį, bet ir vaizduoti jį grafiškai; įgusime pastebėti aplinkoje tiesiogiai ir atvirkščiai proporcingus dydžius ir pagrįsti savo pastebėjimus.

Spręsdami paskutinį kiekvieno skyrelio uždavinį ugdysimės pastabumą ir loginį mąstymą.

1

KINTAMŲJŲ
DYDŽIŲ SĄRYŠIO
APIBŪDINIMAS
FORMULE, LENTELE

- Išsiaiškinsime, kas yra priklausomasis ir kas – nepriklausomasis kintamasis.
- Išmoksime nagrinėti formule ar lentele pateiktą dviejų kintamųjų dydžių sąryšį.

- Prisiminsime, kokie dydžiai vadinami tiesiogiai proporcingais.
- Įgusime pastebėti tiesiogiai proporcingus dydžius ir pagrįsti savo pastebėjimus.

2

KINTAMŲJŲ
DYDŽIŲ SĄRYŠIO
APIBŪDINIMAS
GRAFIKU

- Išsiaiškinsime, kaip dviejų kintamųjų dydžių sąryšį (priklausomybę) pavaizduoti grafiškai.
- Išmoksime nagrinėti grafiku pateiktą dviejų kintamųjų dydžių sąryšį (priklausomybę), sieti jį su kitais sąryšio apibūdinimo būdais (lentele, formule).

3

TIESIOGIAI
PROPORCINGI
DYDŽIAI

4

PROPORCINGOJI
DALYBA

- Išsiaiškinsime, kas yra proporcingoji dalyba.
- Įgusime skaičių ar dydį padalyti nurodytu santykiu.

5

ATVIRKŠČIAI
PROPORCINGI
DYDŽIAI

- Išsiaiškinsime, kokie dydžiai yra atvirkščiai proporcingi.
- Įgusime nustatyti, ar dydžiai yra atvirkščiai proporcingi.

PASITIKRINKITE IR
ĮSIVERTINKITE (VI)

- Spręsdami užduotis išsiaiškinsime, ką gebame ar ko dar reikėtų pasimokyti.
- Įsivertinsime pasiekimus.

4. PROPORCINGOJI DALYBA

ŠIAME SKYRELYJE

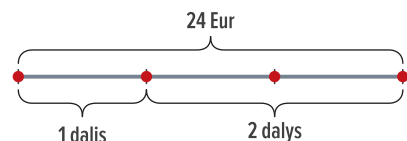
- išsiaiškinsime, kas yra proporcingoji dalyba;
- įgusime skaičių ar dydį padalyti nurodytu santykiu.

Nuvažiavusi į knygyną Dorotėja vieną knygą nusipirko sau, kitą – draugei. Už abi sumokėjo 24 Eur. Sau ir draugei nupirktų knygų kainų santykis yra 1 : 2. Kiek kainavo kiekviena knyga?

KLAUSIMAI

1. Paaiškinkite schemą, iliustruojančią uždavinio sąlygą.

2. Kokie iš jums žinomų būdų tiktų šiam uždaviniui spręsti? Aptarkite juos visi drauge.
3. Sugalvokite uždavinį, kurio pradinį dydį būtų prašoma padalyti santykiu 1 : 2 : 3. Išspręskite savo sugalvotą uždavinį pasirinktu būdu.

Proporcingoji dalyba

Proporcingąja dalyba vadinamas turimo dydžio dalijimas į dalis, tiesiogiai proporcingas nurodytam santykiui.

Turimas dydis nurodytu santykiu dalijamas taip:

- randamas bendras santykių apibrėžiančių sąlyginių dalių skaičius;
- apskaičiuojama vienos sąlyginės dalies vertė;
- apskaičiuojamos dalių, į kurias norima padalyti turimą dydį, vertės.

Padalykime 60 sagų į tris krūveles santykiu 1 : 2 : 3.

Sąlyginių dalių yra iš viso $1 + 2 + 3 = 6$.

Vienos sąlyginės dalies vertė lygi $60 : 6 = 10$ (sagų).

Apskaičiuojame, kiek sagų bus kiekvienoje krūvelėje: $10 \cdot 1 = 10$ (sagų), $10 \cdot 2 = 20$ (sagų), $10 \cdot 3 = 30$ (sagų).

Teiginį, kad skaičiai 10, 20 ir 30 yra proporcingi skaičiams 1, 2, 3, galima užrašyti tokia lygybe:

$$10 : 20 : 30 = 1 : 2 : 3.$$

Ats. 10 sagų; 20 sagų; 30 sagų.

PAVYZDŽIAI

1. Dviejose sporto rungtyse dalyvauja 90 aštuntokų. Dalyvių su riedlentėmis ir dalyvių su riedučiais skaičiaus santykis lygus 4 : 5. Kiek rungtyse dalyvauja aštuntokų su riedlentėmis, kiek – su riedučiais?

Iš viso yra $4 + 5 = 9$ sąlyginės mokinių dalys. Viena dalis atitinka $90 : 9 = 10$ (mokinių). Su riedlentėmis dalyvauja $4 \cdot 10 = 40$ (mok.), o su riedučiais – $5 \cdot 10 = 50$ (mok.).
Ats. Su riedlentėmis – 40 mokinių, su riedučiais – 50 mokinių.

2. Atkarpa AB, kurios ilgis 18 cm, dalijama į dvi dalis AC ir CB santykiu 1 : 2. Apskaičiuokite kiekvienos dalies ilgį.

Iš viso yra $1 + 2 = 3$ sąlyginės atkarpos dalys, taigi

$$AC = 18 \cdot \frac{1}{3} = 6 \text{ (cm)},$$

$$CB = 18 \cdot \frac{2}{3} = 12 \text{ (cm)}.$$

Ats. AC = 6 cm, CB = 12 cm.

3. Iškiliojo keturkampio kampų didumai sutinka kaip 3 : 4 : 5 : 6. Apskaičiuokite kiekvieno kampo didumą.

Sakykime, x – vienos kampo dalies vertė ($^\circ$). Tada

$$3x + 4x + 5x + 6x = 360^\circ$$

$$18x = 360^\circ \quad | : 18$$

$$x = 360^\circ : 18$$

$$x = 20^\circ.$$

Apskaičiuojame kiekvieno kampo didumą:

$$3 \cdot 20^\circ = 60^\circ, 4 \cdot 20^\circ = 80^\circ,$$

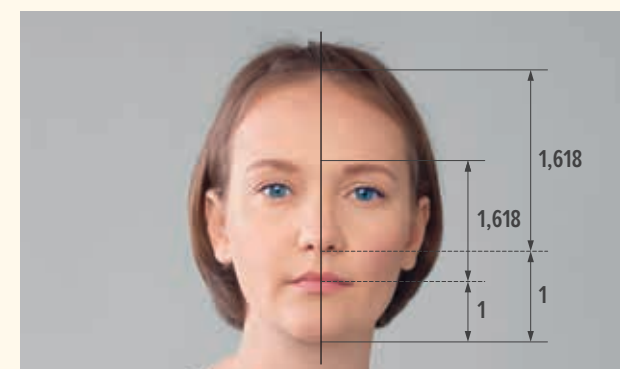
$$5 \cdot 20^\circ = 100^\circ, 6 \cdot 20^\circ = 120^\circ.$$

Ats. $60^\circ, 80^\circ, 100^\circ, 120^\circ$.

UŽDAVINIAI

1. Plaukimo varžybose dalyvavo 68 plaukikai. Jaunųjų ir vyresniųjų plaukikų skaičiaus santykis buvo 1 : 3. Apskaičiuokite, kiek varžybose dalyvavo vyresniųjų plaukikų.
2. Parko teritorija užima 48 ha. Pasivaikščiavimui ir pramogoms skirtų parko plotų santykis yra 3 : 5. Kokio dydžio teritorija skirta pramogoms?
3. Stebėti dviejų komandų sporto rungtynes susirinko 432 jų sirgaliai. Pirmosios ir antrosios komandų sirgalių skaičiaus santykis buvo 2 : 7. Apskaičiuokite, kiek pirmosios komandos sirgalių stebėjo rungtynes.
4. Trinkelėmis klojama 12 a teritorija. Raudonų ir pilkų trinkelėlių skaičiaus santykis yra 1 : 2. Apskaičiuokite, kiek arų teritorijos bus išklota pilkomis trinkelėmis.
5. Trikampio iš eilės einančių kampų didumų santykis yra 2 : 2 : 5. Apskaičiuokite šio trikampio didžiausio kampo didumą.
6. Kvepiantiems vonios burbulams pagaminti reikia geriamosios sodos, citrinų rūgšties ir alyvuogių aliejaus, taip pat keletu lašelių pasirinkto eterinio aliejaus ir šaukštelio vandens. Alyvuogių aliejaus, citrinų rūgšties ir geriamosios sodos santykis mišinyje yra 1 : 2 : 6. Apskaičiuokite, kiek gramų geriamosios sodos reikės 180 g masės vonios burbului pagaminti. Eterinio aliejaus ir vandens masės nepaisykite.
7. Duota atkarpa KL, kurios ilgis 42 dm. Apskaičiuokite atkarpų KM ir MN ilgius, jei $MN : KM = 1 : 3$.
8. Plaukimo varžybas stebėjo 51 žiūrovas: 17 vaikinių ir 34 merginų. Koks buvo vaikinių ir merginų skaičiaus santykis?
9. Stačiakampio perimetras 90 dm, o stačiakampio ilgio ir pločio santykis 2 : 1. Apskaičiuokite stačiakampio plotą.
10. Iškiliojo keturkampio kampų didumų santykis yra 2 : 3 : 3 : 4. Apskaičiuokite šio keturkampio kiekvieno kampo didumą.
11. Kipras nori išsikepti populiariųjų prancūziškų sausainėlių „Macarons“. Jų recepte nurodyta, kad reikės 70 g cukraus, 140 g kiaušinių baltymų, 140 g migdolų miltų ir 210 g cukraus pudros. Parašykite, kokių santykiu reikia imti reikiamus produktus.
12. Dirbdami poromis ir naudodamiesi metru arba matavimo juostele išmatuokite atstumą nuo savo poros mokinio alkūnės iki pirštų galiukų ir nuo riešo iki pirštų galiukų, tada skaičiuotuvu padalykite didesnę skaičių iš mažesnio. Ar gavote skaičių, artimą 1,618? Pasidomėkite, ką bendra turi jūsų atliktas bandymas su aukso pjūviu. Parašykite apie tai 2–3 sakinius.

1. SKAIČIUS π . APSKRITIMO ILGIO FORMULĖ

ŠIAME SKYRELYJE

- išsiaiškinsime, ką rodo skaičius π ;
- išmoksime taikyti apskritimo ilgio formulę.

Skaičius π

Apskritimo ilgio formulė

Bet kurio apskritimo ilgio ir to apskritimo skersmens ilgio santykis yra tas pats skaičius, išreiškiamas begaline neperiodine dešimtaine trupmena:

$$\frac{\text{apskritimo ilgis}}{\text{apskritimo skersmens ilgis}} = 3,141592...$$

Šis skaičius žymimas graikiška raide π (skaitoma: pi). Sprendžiant uždavinius kartais imama apytikslė skaičiaus π reikšmė $\pi \approx 3,14$ arba tiksli $\pi = \frac{22}{7}$.

Apskritimo ilgį pažymėkime raide C , skersmenį – raide d . Tada gausime:

$$\frac{C}{d} = \pi, \text{ arba } C = \pi \cdot d.$$

Žinome, kad apskritimo skersmens ilgis lygus dvigubam spindulio ilgiui, todėl yra teisinga formulė $C = 2 \cdot \pi \cdot r$; čia r – apskritimo spindulio ilgis. Ši formulė vadinama **apskritimo ilgio formule**.

PAVYZDŽIAI

1. Apskaičiuokime apskritimo ilgį, kai $r = 6$.

Spindulio r reikšmę įrašome į formulę $C = 2 \cdot \pi \cdot r$ ir apskaičiuojame:
 $C = 2 \cdot \pi \cdot 6 = 12\pi$.
 Ats. 12π .

2. Apskaičiuokime apskritimo ilgį, kai skersmens ilgis $d = 10$. Laikykime, kad $\pi = 3,14$.

Skersmens ilgio d ir skaičiaus π reikšmės įrašome į formulę $C = \pi \cdot d$ ir apskaičiuojame:
 $C = 3,14 \cdot 10 = 31,4$.
 Ats. $31,4$.

3. Apskaičiuokime apskritimo spindulio r ilgį, kai apskritimo ilgis $C = 34,2\pi$.

Taikydami formulę $C = 2 \cdot \pi \cdot r$ sudarome lygtį ir ją išsprendžiame:
 $34,2\pi = 2 \cdot \pi \cdot r \quad | : 2\pi$
 $r = 34,2\pi : 2\pi$
 $r = 17,1$.
 Ats. $17,1$.

KLAUSIMAI

- Atlikite bandymą. Paimkite kelis apskritimo formos daiktus. Pagalvokite, kokių priemonių reikėtų šių daiktų kontūro (apskritimo) ilgiui ir skersmens ilgiui išmatuoti, jų santykiui apskaičiuoti. Pasirinkę tinkamas priemones išmatuokite paimtų daiktų kontūro (apskritimo) ir jo skersmens ilgį, apskaičiuokite jų santykį.
- Nusibraizykite lentelę ir, remdamiesi bandymo duomenimis, ją užpildykite.

Nr.	Apskritimo ilgis	Apskritimo skersmens ilgis	Apskritimo ilgis apskritimo skersmens ilgiu

- Ar visų apskritimų ilgio ir jų skersmens ilgio santykis yra panašus?

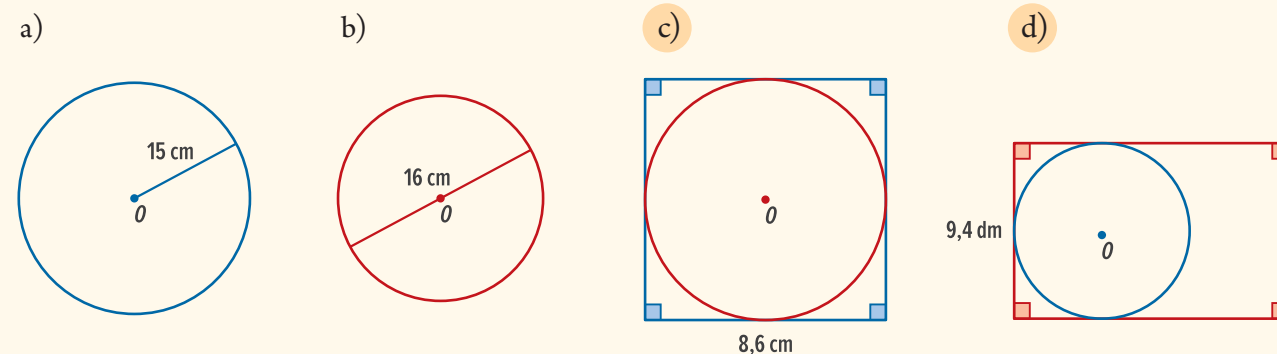

UŽDAVINIAI

- Apskaičiuokite apskritimo ilgį, kai apskritimo spindulio ilgis lygus:

a) 9 cm; b) 11 m; c) 4,5 dm; d) $\frac{1}{2}$ m.

- Apskaičiuokite pavaizduoto apskritimo ilgį:

- Jonas per dailės pamoką iš spalvoto smėlio sudėliojo mandalą. Namie jis norėtų pagaminti savo mandalai apskritimo formos rėmelį. Kokio ilgio būtų mandalos rėmelio kontūras? Laikykite, kad $\pi = 3,14$.

- Deimantė išmatavo savo dviračio rato skersmens ilgį ir gavo reikšmę, lygią 71 cm. Kokį atstumą Deimantė nuvažiuos šiuo dviračiu, kol jo ratai apsisuks 100 kartų? (Imkite $\pi = 3,14$.)

- Lukas vasaros dienas leidžia gryname ore važinėdamasis dviračiu. Kiek apytiksliai kartų turėtų apsisukti Luko dviračio ratai, kurių skersmens ilgis 58 cm, kad nuvažiuotų 2 km? Atsakymą parašykite 0,1 tikslumu. (Imkite $\pi = 3,14$.)

- Šlifavimo instrumento pado kontūro ilgis 28,26 cm. Kokio skersmens šlifavimo medžiagos lapelio reikės, kad jis padengtų visą šlifavimo instrumento padą? Laikykite, kad $\pi = 3,14$.

- Vėjas planuoja gaminti apskritą 7 cm skersmens sagę ir jos kraštą išsiuvinėti baltais karoliukais. Kiekviename sagės krašto centimetre Vėjas numato įsiūti po du karoliukus. Apskaičiuokite, kiek karoliukų reikės sagei išsiuvinėti. Laikykite, kad $\pi = 3,14$, ir atsakymą suapvalinkite iki vienetų.

- 12 mokinių sustojo ratu ir susikabino rankomis. Kokio skersmens ratą jie sudaro, jei yra žinoma, kad kiekvienas užima vienodą rato dalį, lygią 85 cm? Rato skersmens ilgį apskaičiuokite 1 cm tikslumu. (Imkite $\pi = 3,14$.)

- Smegduobę miestelio gyventojai nutarė aptverti tvorele. Tvorelės ilgis $31\frac{3}{7}$ m. Laikydami, kad $\pi = \frac{22}{7}$, apskaičiuokite smegduobės skersmens ilgį.

PASITIKRINKITE IR ĮSIVERTINKITE (VIII)

1. Laivelio maketą Kęstas surenka per 48 min. Kurią laivelio maketo dalį Kęstas surenka per 12 min?

- A $\frac{48}{12}$ B $\frac{1}{12}$ C $\frac{1}{48}$ D $\frac{1}{4}$

1 taškas

2. Motorinės valtys greitis stovinčiame vandenyje 12 km/h, upės tėkmės greitis v_u . Per 2,5 h valtis pasroviui nuplaukė 40 km. Kurią lygtį išsprendę sužinosime upės tėkmės greitį?

- A $(12 - v_u) \cdot 2,5 = 40$ B $(12 + v_u) \cdot 2,5 = 40$
C $(12 \cdot v_u) + 2,5 = 40$ D $(12 \cdot v_u) \cdot 2,5 = 40$

1 taškas

3. Algis važiuoja dviračiu 19 km/h greičiu, o Rasa – 316 m/min greičiu. Kuris iš šių dviratininkų greitesnis? Atsakymą pagrįskite.

2 taškai

4. Apskaičiuokite:

- a) $5,2 \text{ km } 23 \text{ m} + 125 \text{ cm} \cdot 8 = \dots \text{ km}$;
b) $2 \text{ paros } 4 \text{ h } 16 \text{ min} - 5 \text{ h } 42 \text{ min} : 4,5 = \dots \text{ h}$.

2 taškai
2 taškai

5. Motorinės valtys greitis stovinčiame vandenyje 22 km/h, upės tėkmės greitis 6,5 km/h. Prieš srovę valtis nuplaukė upe 46,5 km. Kiek valandų plaukė valtis?

2 taškai

6. Lėktuvo savasis greitis 25 m/s, o vėjo greitis 2,5 m/s. Lėktuvas 4 h skrido pavėjui. Kiek kilometrų jis nuskrido?

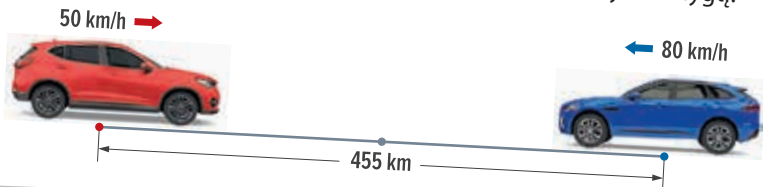
2 taškai

7. Užrašykite nurodytais greičio matavimo vienetais:

- a) $30 \text{ km/h} = \dots \text{ m/min}$;
b) $4000 \text{ m/s} = \dots \text{ km/s}$.

1 taškas
1 taškas

8. Paveiksle pavaizduoti iš skirtingų vietų tuo pat metu pradedantys važiuoti automobiliai. Remdamiesi paveikslo duomenimis apskaičiuokite, po kiek laiko t (h) automobiliai susitiks. Uždavinį spręskite sudarydami lygtį.

2 taškai

9. Danas salotas pagamina per 5 min, o Goda – per 6 min. Per kiek laiko jie pagamintų salotas abu kartu?

3 taškai

10. Du motociklininkai tuo pat metu pajudėjo iš tos pačios vietos priešingomis kryptimis. Pirmasis motociklininkas važiavo 1,5 karto lėčiau negu antrasis. Po 40 min atstumas tarp motociklininkų buvo $133\frac{1}{3} \text{ km}$. Kokių greičiu važiavo kiekvienas motociklininkas?

3 taškai

11. Trys draugai: Luknė, Artūras ir Karolis – dalija skrajutes. Dirbdami kartu jie visas skrajutes išdalija per 6 h. Viena Luknė šias skrajutes išdalytų per 12 h, o Artūras – per 18 h. Per kiek laiko visas skrajutes išdalytų vienas Karolis?

3 taškai

PAPILDOMA UŽDUOTIS „ATRASK“

12. Kuris iš šių ilgio matavimo vienetų yra didžiausias, o kuris – mažiausias: pėda; sieksnis; uolektis?

2 taškai

ĮSIVERTINKITE

TAŠKAI	0–1	2–3	4–5	6–9	10–12	13–15	16–18	19–21	22–25
Pažymys	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Patarimai	Kreipkitės pagalbos!	Turėtumėte dar pasimokyti.	Pirmyn!	Galite padėti kitiems!					

XII SKYRIUS

PROJEKTAI

Šiame skyriuje į matematiką pažvelgsime kitaip, sukauptas žinias taikysime atlikdami projektus, atsakysime sau į klausimus „Kam reikalinga matematika?“, „Kur tai pritaikysime?“. Ieškosime simetrijos, būsimė sekliai ir analitikai, projektuosime namus kaip architektai ir stengsimės nesuklysti. Gal šie projektai padės pamąstyti apie būsimas savo profesijas ir atrasti savo kelią?

1 PROJEKTAS „SIMETRIJA TIESĖS ATŽVILGIU“

- Išmoksime pavaizduoti figūrą, simetrišką duotai figūrai tiesės atžvilgiu.
- Atliksime užduotis, susijusias su figūrų simetrija tiesės atžvilgiu.

- Prisiminsime, kaip nustatomas mastelis.
- Įgusime taikyti mastelį, sprenddami ilgio radimo uždavinius.

2 PROJEKTAS „SIMETRIJA TAŠKO ATŽVILGIU“

- Išsiaiškinsime, kokia figūra vadinama simetriška taško atžvilgiu.
- Išmoksime pavaizduoti figūrą, simetrišką duotai figūrai taško atžvilgiu.
- Atliksime užduotis, susijusias su figūrų simetrija taško atžvilgiu.

- Prisiminsime, kaip dirbti su skaičiuokle.
- Skaičiuoklę taikysime atlikdami ir pristatydami statistinį tyrimą.

3

PROJEKTAS „SKAIČIUOKLĖS ATLIEKANT STATISTINIUS TYRIMUS“

4

PROJEKTAS „GYVENAMOJO NAMO IR JO KIEMO PROJEKAVIMAS“

5

PROJEKTAS „SEKLYS“

- Lavinsime loginį mąstymą ir išmoksime spręsti tam tikros rūšies uždavinius.

6*

PROJEKTAS „MATAVIMO VIENETAI“

- Prisiminsime, kokie matavimo vienetai vadinami metriniais, o kokie – nemetriniais.
- Įtvirtinsime žinias apie matavimo vienetų smulkinimą ir stambinimą.

7*

PROJEKTAS „ĮBRĖŽKIME Į TRIKAMPĮ IR APIBRĖŽKIME APIE TRIKAMPĮ APSKRITIMĄ“

- Išmoksime į trikampį įbrėžti apskritimą ir apie trikampį apibrėžti apskritimą.

3. PROJEKTAS „SKAIČIUOKLĖS TAIKYMAS ATLIEKANT STATISTINIUS TYRIMUS“

ŠIAME SKYRELYJE

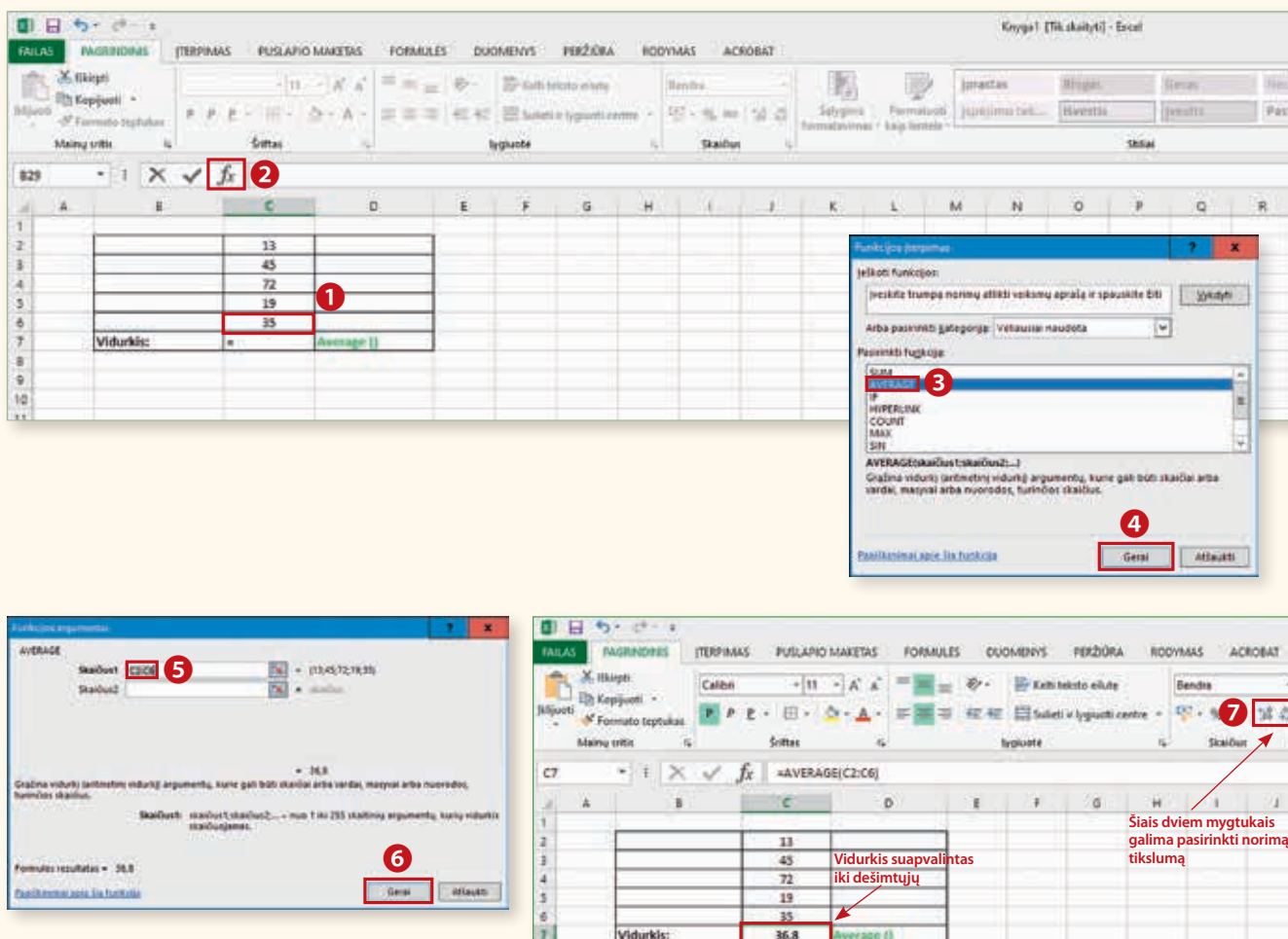
- prisiminsime, kaip dirbti su skaičiuokle;
- skaičiuoklę taikysime atlikdami ir pristatydami statistinį tyrimą.

Tikriausiai pamenate, kaip žemesnėse klasėse atlikote statistinius tyrimus. Daugelį šių tyrimų užduočių darėte braižydami ranka ar skaičiuodami popieriaus lape, jei dar nemokėjote naudotis skaičiuokle. Tai atimdavo daug laiko. Dabar sujungsite matematikos ir informacinių technologijų žinias, kad greičiau pasiektumėte tikslą ir kokybiškiau bei aiškiau pateiktumėte tyrimo rezultatus.

Atlikite porą užduočių, naudodamiesi skaičiuokle.

- 1** Duoti penki skaičiai: 13, 45, 72, 19, 35.

1.1. Prisiminkite, kaip apskaičiuojamas kelių skaičių aritmetinis vidurkis. Remdamiesi toliau pateikta schema, skaičiuoklės darbo lape nusibraižykite lentelę, joje įrašykite penkis duotus skaičius ir apskaičiuokite jų aritmetinį vidurkį.

1.2. Tais pačiais žingsniais kaip ir 1.1 užduotyje galima gauti ir kitokių rezultatų, pavyzdžiui, sužinoti, kuris iš duotų skaičių yra mažiausias (Min) arba didžiausias (Max), apskaičiuoti tų skaičių sumą (Sum), suskaičiuoti, kiek tų skaičių yra iš viso (Count numbers). Naudodamiesi skaičiuokle nustatykite: